

Skriftlig eksamen

Dansk A

Eksamensformen og de tre eksamensgenrer

Dansk A

VUC & hf Nordjylland, Aalborgafdelingen

Ulla Loumand, Sidsel Hovalt Skovsgaard, Anne Marie Løgager Nielsen, Ann Jensen.

Udgivet på dansksiderne.dk februar 2016.

Indholdsfortegnelse

Eksamensformen	2
Formelle krav	2
Kildesøgning og dokumentation.....	2
De fire bedømmelseskriterier	3
Citater og henvisninger	6
Henvisninger	6
Kursiv eller citationstegn	7
Den analyserende artikel	8
Genretræk	8
Opgave 1.....	8
Opgave 2.....	8
Genrer fra nettet	9
KORT BESKRIVELSE	9
SKRIVESKABELON.....	10
Den introducerende artikel	14
Genretræk	14
Kort beskrivelse	14
Genrer fra nettet	15
KORT BESKRIVELSE	15
SKRIVESKABELON.....	16
Den diskuterende artikel	21
Genretræk	21
Det skal du undgå i en diskuterende artikel.....	23
KORT BESKRIVELSE	23
Øvrige ting at huske.....	24
SKRIVESKABELON.....	25

Eksamensformen

Eksamen i skriftlig dansk varer 5 timer. I har under eksamen adgang til internet, og alle hjælpemidler er tilladte. Prøven er dog individuel, og det er derfor ikke tilladt at kontakte andre under prøven.

Eksamensmaterialet består af ét teksthæfte med i alt fire opgaver fordelt på 3 genrer, som du frit kan vælge mellem. De tre opgavegenrer er: *Analyserende artikel*, herunder kan du vælge mellem en medieanalyse og en analyse af trykte tekster, *Introducerende artikel* og *Diskuterende artikel*. I eksamensmaterialet vil der være både trykte og digitale tekster. De digitale tekster kan fx være lydclip og levende billeder, som udleveres sammen med teksthæftet.

Der vil altid være en eller flere centrale tekster, som du skal gå i dybden med. Ligeledes vil der typisk være en eller flere sekundære tekster, som du fx kan blive bedt om at perspektivere til eller på anden måde inddrage. Husk at læse opgaveformuleringen grundigt og lav evt. en punktopstilling, som kan anskueliggøre det, du bliver bedt om at gøre i opgaven.

De fire opgaver i teksthæftet vil som regel være opstillet i følgende orden:

- Opgave 1: Analyserende artikel med fokus på en eller flere digitale tekster (men andre tekstgenrer kan også forekomme)
- Opgave 2: Analyserende artikel med fokus på en eller flere litterære tekster (men andre tekstgenrer kan også forekomme)
- Opgave 3: Introducerende artikel
- Opgave 4: Diskuterende artikel

Formelle krav

Opgaven skal skrives med skriftstørrelse 12 i en almindelig skrifttype (fx times new roman eller lignende). Der skal være 1½ linjeafstand, og opgaven skal fylde ca. 3-4 sider.

Aflevering foregår elektronisk. Her er det vigtigt at huske at omdanne filen til en PDF, som er det format, der skal afleveres i. Det er ligeledes vigtigt, at du husker at lave et sidehoved med følgende oplysninger: fulde navn, kursistnummer, opgavenummer, holdnummer, fag og niveau samt uddannelsesinstitution.

Kildesøgning og dokumentation

Når du skriver en opgave i dansk, er det vigtigt, at du husker at dokumentere dine kilder. Dette gælder både henvisninger til tekster fra teksthæftet, fra nettet og fra trykte tekster (fx bøger eller andet udleveret materiale fra undervisningen).

I opgaverne til den introducerende artikel og den diskuterende artikel er det et krav, at du bruger materiale fra internettet, mens du i de to analyserende artikler *kan* bruge materiale fra internettet - her er det altså ikke et krav. For at få mest muligt ud af det materiale, du inddrager, er det vigtigt, at du både er kildekritisk og i stand til at brede din søgning efter materiale ud ved bl.a. at variere søgeord og kan (gen)kende gode, valide sites på nettet.

De fire bedømmelseskriterier

Når din stil bliver rettet, retter vi efter følgende fire bedømmelseskriterier:

- 1) *Emnebehandling*
- 2) *Formidling*
- 3) *Anvendelse af danskfaglig viden og metode*
- 4) *Skriftlig fremstilling*

I nedenstående skema kan du se en uddybning af, hvad der hører under de fire områder. Derudover er der i kolonnen til højre listet nogle spørgsmål, du kan stille til din egen tekst.

De fire bedømmelseskriterier	Hvad bedømmes du på?	Tjekliste
<i>Emnebehandling</i>	<p>Der lægges vægt på, om du svarer på hele opgaven i overensstemmelse med opgaveformuleringen.</p> <p>Der lægges vægt på, om du besvarer opgaven udtømmende, og om du i passende grad dokumenterer og inddrager tekstmaterialet fra teksthæftet og internettet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Svarer du på hele opgaven? - Bliver den/de central(e) tekste(r) behandlet grundigt? - Har du inddraget andet materiale tilstrækkeligt og på en relevant måde? - Har du dokumenteret tilstrækkeligt ved hjælp af citater fra teksterne? - Er der et passende forhold mellem behandling af den/de central(e) tekste(r) og andet materiale? - Er besvarelsen grundig?

		<ul style="list-style-type: none"> - Hvor mange sider fylder opgaven? - Er besvarelsen fyldestgørende?
Formidling	<p>Der lægges vægt på, om din tekst overholder opgavens genremæssige krav, og om du kommunikerer hensigtsmæssigt og er opmærksom på din modtager.</p> <p>Der lægges vægt på om fokus er fastholdt, og om din tekst har en hensigtsmæssig struktur med indledning, midte og afslutning.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kan man som udenforstående læser umiddelbart forstå teksten? Herunder skal du være opmærksom på, om faglige begreber skal forklares. - Præsenterer du det materiale, du inddrager? - Er der en fængende indledning, hvor opgavens fokus og problemstilling tydeliggøres? - Bruger du fornuftige citater? Og på en sådan måde, at læseren forstår, hvorfor du citerer? - Holdes fokus igennem teksten? Husk, at du får at vide, hvad fokus skal være i selve opgaveformuleringen. - Er der en god sammenhæng i teksten? - Er rubrik, manchete og mellemrubrikker fængende og informative? - Er der en afslutning, hvor trådene samles og perspektiveres? - Lever teksten op til genrekravene?
Danskfaglig viden og metode	<p>Der lægges vægt på, om du har styr på og kan inddrage din danskfaglige viden om emnet, og om du på en kvalificeret måde anvender fagets grundlæggende metoder, herunder redegørelse for og karakteristik af tekster, diskussion samt analyse, fortolkning og perspektivering af</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Bruger du relevant faglig viden og faglige begreber? Du kan hente danskfaglig viden både fra din viden fra undervisningen og relevant materiale fra nettet. - Bruger du fagets metoder korrekt? (redegørelse, karakteristik, diskussion, analyse, fortolkning og perspektivering)

	tekster.	
Skriftlig fremstilling	<p>Der lægges vægt på, om du kan formulere dig på et klart velformuleret dansk, og om din tekst er sprogligt korrekt, herunder at du kan sætte punktum og komma korrekt.</p> <p>Derudover lægges der vægt på, om du skriver sammenhængende og med fokus, og om du argumenterer tilstrækkeligt grundigt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Har du tjekket din stil for stavefejl? - Bruger du korrekt tegnsætning? - Er dit sprog korrekt og præcist? - Har du sprogligt korrekte sætninger? - Vær opmærksom på om dine sætninger bryder sammen undervejs eller er ufuldstændige (dvs. ikke indeholder grundled og udsagnsled). - Er der sammenhæng i din tekst? Og argumenterer du grundigt nok? - Holder du dig til emnet igennem hele teksten eller er der steder, hvor du kommer til at gå ud af et sidespor? - Har du idéer til, hvordan du kan variere og nuancere dit sprog?

Citater og henvisninger

Når du skriver en opgave i dansk, er det vigtigt, at du husker at dokumentere dine kilder. Dette gælder både henvisninger til tekster fra teksthæftet, fra nettet og fra trykte tekster (fx bøger eller andet udleveret materiale fra undervisningen).

Det er ligeledes vigtigt, at du husker at dokumentere fx analyse-mæssige eller teoretiske pointer i form af citater fra både de(n) central(e) tekst(er) og andet materiale, som du inddrager.

Nedenfor finder du en miniguide til god omgang med kilder og det at citere.

Henvisninger

Henvisning til tekst fra hæftet

Når du citerer fra en tekst i hæftet, skal der skrives side og linjetal i parentes i din besvarelse. Hvis det er et videoklip, skrives minut- og sekundtal.

Eksempel:

Hovedpersonen i novellen er beskrevet som "forfængelig og ikke til at holde ud." (s.2, l.34)

Henvisning til internetmateriale og trykt materiale

Når der henvises til eller citeres fra trykt materiale eller en tekst på internettet, skal teksten præsenteres i din besvarelse med de fulde oplysninger og oplyses i en fodnote med følgende oplysninger:

- Internetmateriale: Forfatter. Titel. Udgiver, årstal. Besøgt (datoangivelse). Link.
- Trykt materiale: Forfatter. Titel. Udgiver, årstal.

Eksempel:

Medieforsker ved Københavns Universitet Henrik Søndergaard mener, at DR's underholdningsprogrammer af denne grund er vigtige for at fastholde seerne, hvilket han udtrykker i artiklen "Borgerlige vil sætte DR på slankekur" fra *Berlingske Tidende* den 1. januar 2014: "Hvis man fjerner det underholdende, så vil man se, at DR samlet set får færre seere. Også de programmer, som politikerne synes, at det er vigtigt, at befolkningen ser og bruger af oplysningsgrunde, vil få færre seere."¹

¹ Jensen, Henrik Dannemand og Kristian Lindberg: "Borgerlige vil sætte DR på slankekur", *Berlingske Tidende* 01.01.14. Besøgt 31.03.14. <http://www.b.dk/kultur/borgerlige--vil--saette--dr--paa--slankekur>

Specielle regler for gengivelse af lyrik

Når du citerer fra digte, skal du ikke gengive den ydre komposition fra tekstforlaget, men skrive det ud i linjer som en naturlig del af teksten. For at markere linjeskift indsætter du en skråstreg.

Eksempel:

De erotiske undertoner i Emil Aarestrups forfatterskab ses blandt andet i digtet "Til en veninde" fra *Digte*, 1938, hvor første strofe lyder: "Der er en Trolddom paa din Læbe / Der er en afgrund i dit Blik / Der er i Lyden af din Stemme / En drøms ætheriske Musik".

Kursiv eller citationstegn

Når du laver kildehenvisninger, er det vigtigt, at du er konsekvent. Her ser du en oversigt over, hvornår du skal bruge henholdsvis kursiv og citationstegn.

<i>Kursiv</i>	"Citationstegn"
	Citater
Titler på værker (bøger aviser og tidsskrifter)	Titler på <u>dele af</u> værker (artikler fra aviser og tidsskrifter, titler på noveller og digte)
Titler på hjemmesider	Titler på opslag fra hjemmesider

De tre hovedregler angående citater

- 1: Citér aldrig mere end højest nødvendigt
- 2: Kommentér citatet og tøm det
- 3: Citér korrekt

Den analyserende artikel

Genretræk

Skrivehandlinger: analyse, fortolkning og perspektivering.

I denne genre er der to opgavetyper:

1. en analyse af en eller flere digitale tekster
2. en analyse af en eller flere litterære (trykte) tekster

Opgave 1

I denne analyserende artikel skal du lave en medieanalyse og oftest en analyse af yderligere et aspekt, fx sprog eller genre, af en eller flere digitale tekster. Det vil sige, at du skal kigge nærmere på fx genretræk, komposition, planer, fortælleforhold, billedbeskæring, perspektiv, kameraføring, klipning, lyd, lys, farve, personkarakteristik, miljøkarakteristik, temaer og medietekstens hensigt. Din analyse skal munde ud i en fortolkning af teksten ud fra din analyse. Det er vigtigt, at du anvender de filmiske virkemidler med et fokus, og det handler ikke om at lave en lang opremsning af, hvad du ser, men nærmere skal du vise, hvorledes instruktøren har lavet bevidste valg med henblik på at få en bestemt forståelse frem. Du skal være opmærksom på at udvælge de aspekter, som kan åbne teksten for en fortolkning. Til sidst skal du perspektivere din analyse og fortolkning til fx andre tekster eller tekstens samtid. Her må du gerne inddrage tekster fra internettet.

Opgave 2

I denne analyserende artikel skal du lave en litterær analyse af en eller flere tekster. Det vil sige, du kan kigge nærmere på fx komposition, personerne, miljøet, fortælleren, synsvinkler, sproget, billedsproget, temaet og tekstens hensigt. Din analyse skal munde ud i en fortolkning, hvor du via analysen får åbnet teksten og kommer ned i tekstens kerne. Det er vigtigt, du viser, at du behersker danskfaglige begreber og kan anvende dem korrekt i din analyse. Det giver ikke ekstra at anvende en analysemodel slavisk, langt mere givende er det, at du nøje udvælger de dele, der kan åbne teksten for en fortolkning. Til sidst skal du perspektivere din analyse og fortolkning til fx andre tekster, tekstens samtid eller litteraturhistorien. Her må du gerne inddrage tekster fra internettet.

Genrer fra nettet

Film, nyhedsindslag, skønlitterære tekster, sange, digte - vær opmærksom på de genrer du allerede har arbejdet med, og led efter materiale, der kan sætte genren i perspektiv eller hvor du kan finde modsatrettede eksempler.

KORT BESKRIVELSE - en oversigt over elementerne i den analyserende artikel

Rubrik: Lav en overskrift der dækker over besvarelsens indhold.

Manchet: En kort og præcis appetitvækker, det som din læser skal forvente at høre noget om i den artikel, han skal til at læse. En manchete er at sidestille med et ultrakort resumé af din tekst.

Indledning: Præsenter emnet og led din læser ind i din artikel - zoom fra det generelle til det specifikke og præsenter den tekst /de tekster du skal arbejde med. Du kan fx. anvende et citat, eller stille et spørgsmål, som du så husker at vende tilbage til i din konklusion.

Analyse af teksten: Analysér teksten, husk kun at medtage analysepunkter og tekstiagttagelser der er væsentlige for sammenhængen. Vær særlig opmærksom på, hvad du bliver bedt om i opgaveformuleringen. Din analyse er en række forberedende argumenter for din tolkning. Brug din viden om litterær- eller medieanalyse og anvend fagterminerne. Vær opmærksom på om du bliver bedt om at kigge på særlige analyseelementer i din opgaveformulering, og husk i så fald endelig at gøre det. Anvend meget gerne underrubrikker undervejs, for at gøre din artikel mere læsevenlig.

Fortolkning af teksten: Lad din analyse munde ud i en fortolkning. Hvad er den overordnede mening i teksten? Fortolkning kan findes gennem en række spørgsmål til teksten: Hvad er tekstens projekt? Hvor vil teksten hen? Hvad viser teksten os?

Perspektivering: Læs omhyggeligt, hvad opgavebeskrivelsen forventer, du perspektiverer til. Brug det du kan, inddrag gerne materiale fra internettet, fra undervisningen eller fra din viden i øvrigt.

Konklusion / Afslutning: Rund opgaven af, du må gerne binde en sløjfe til din indledning, fx hvis du har stillet et spørgsmål. Det er her du samler op på din opgave.

SKRIVESKABELON

Rubrik (skal være interessant og sigende for din artikel)

Manchet

Provokér og skriv æggende for din læser. Væk en lyst til at læse din artikel. De fleste avislæsere skimmer manchetten, så det er her du skal overbevise om, at man skal læse din artikel.

Indledning

Præsenter emnet og led din læser ind i din artikel - zoom fra det generelle til det specifikke og præsenter den tekst /de tekster du skal arbejde med. Du kan fx. anvende et citat eller stille et spørgsmål, som du så husker at vende tilbage til i din konklusion.

Analyse og fortolkning

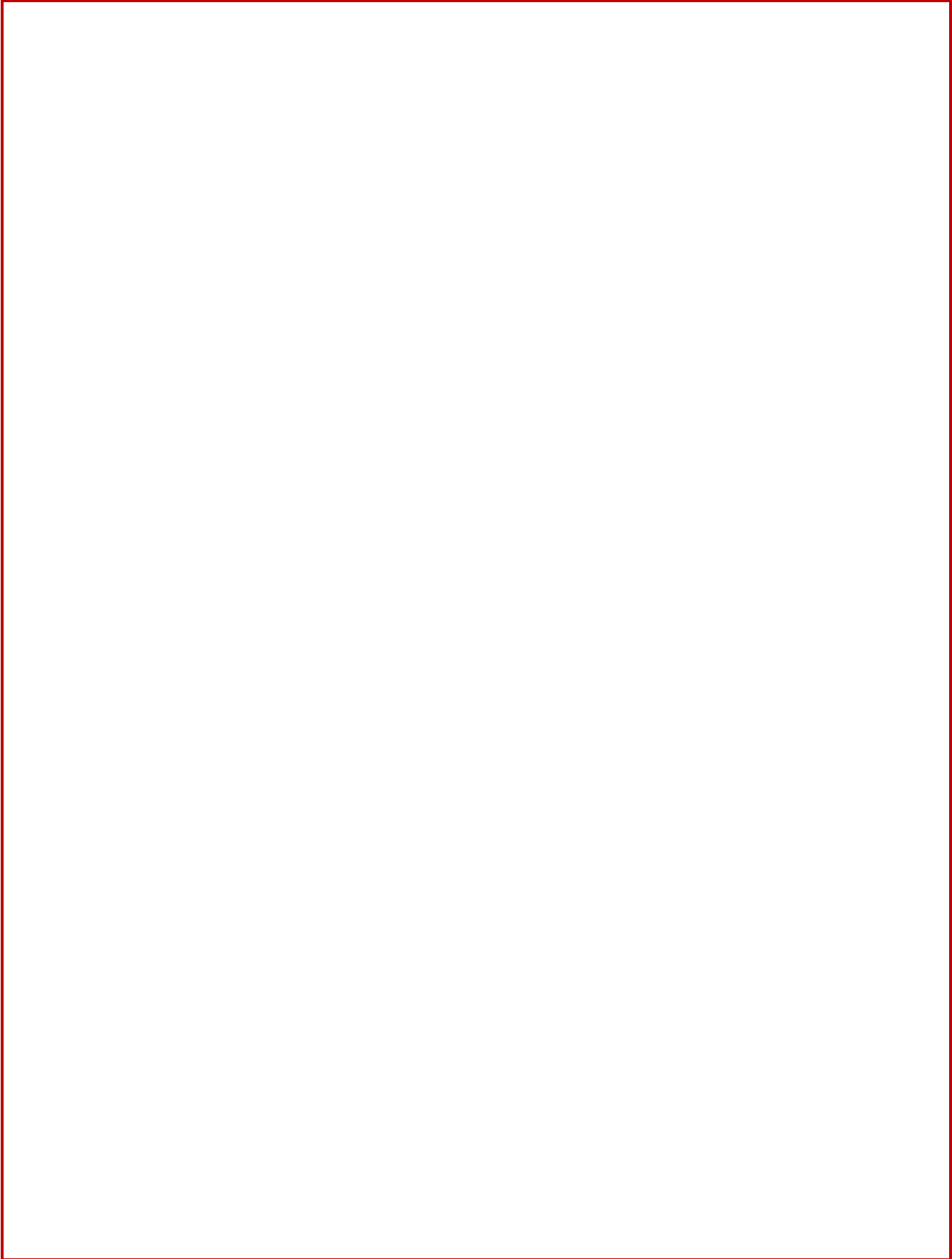
Husk at anvende fagbegreber og vise det i teksten, det er her du skal brillere med din danskfaglige viden, men IKKE ved at remse op slavisk efter et skema. Udvælg de analyselementer du 1) bliver bedt om og 2) som du i øvrigt synes kan lukke teksten op.

Husk:

Citater fra teksten - husk at lægge op til citaterne og at få en fortolkningsmæssig pointe ud af dem - brug gerne et citat til at sige flere ting, hvis du kan det.

Interessante og sigende underoverskrifter - hjælp din læser ved at dele teksten op i afsnit med underoverskrifter. Brug IKKE fagtermer som underrubrikker, men vær kreativ.

Inddrag gerne teori eller anden viden fra undervisningen.

Perspektivering

Læs meget grundigt, hvad opgaveformuleringen forventer du skal perspektivere til. Brug i øvrigt alt det, du finder relevant fra tekstens samtid, vores nutid, andre værker/tekster, litteraturhistorien, undervisningen eller nettet. Der er mange muligheder her, men hold fokus på hvad du har skrevet om og hvad der forventes af dig, så du ikke får din artikel til at stritte i alle retninger.

Konklusion

Saml op på din artikel. Fremhæv dine hovedpointer, svar på spørgsmålet du evt. stillede i indledningen, få runder din artikel af, så din læser reelt set kan nøjes med at læse indledningen og konklusionen og forstå den overordnede pointe med din artikel uden at læse resten.

Den introducerende artikel

Genretræk

Skrivehandlinger: præsentation, eksemplifikation, karakteristik og perspektivering

Kort beskrivelse

I den introducerende artikel skal du introducere (= præsentere) et emne for en modtager, og det vil sige, at du i den introducerende artikel skal skabe interesse for dette emne, præsentere det og give overblik over det. Dette kan gøres ved, at du tager udgangspunkt i et konkret eksempel, enkelt og interessant og derfra gradvist bevæger dig frem mod en mere abstrakt og sammensat oversigt over emnet. Et særligt fokus skal du have på at karakterisere: At karakterisere betyder, at man skal pege på det typiske og netop karakteristiske ved en tekst. Det er de træk, der præger teksten på en væsentlig og iøjnefaldende måde.

I den introducerende artikel *skal* du inddrage materiale fra internettet, og du skal også overveje, hvilken danskfaglig viden det vil være relevant at bruge. Du skal udvælge og præsentere stoffet på en måde, som er egnet til at fange din modtagers interesse. Her skal du f.eks. bruge sproglige virkemidler og rubrikker/overskrifter.

Metatekst

Som et tillæg til din artikel skal du skrive en metatekst på ca. 300 ord om de formidlingsmæssige valg, du har truffet i artiklen. Du kan bl.a. komme ind på dit valg af:

- materiale
- fokus
- indhold
- form, herunder virkemidler.

Husk også, at du skal give konkrete eksempler, fx inddrage centrale citater fra din artikel i metateksten i forbindelse med ovenstående.

Genrer fra nettet

Teori, debatartikler, andre skønlitterære tekster, sange, digte, taler, satire, avisartikler - led efter tekster, der knytter sig til emnet, så du kan belyse emnet mere uddybende og nuanceret.

KORT BESKRIVELSE - en oversigt over elementerne i den introducerende artikel

Rubrik: Lav en overskrift, der dækker over besvarelsens indhold, og som både er fængende og informerende.

Manchet: Supplér rubrikken med en mere oplysende manchet = en kort og præcis introduktion/appetitivækker. I rubrik og manchet skal du i særlig grad være formidlingsbevidst og læserorienteret.

Indledning: Præsenter emnet og led din læser ind i din artikel. Præsenter den tekst/de tekster, du skal arbejde med, og lav en kobling mellem tekst og emne. Du kan evt. stille et spørgsmål til eller fremsætte en undren vedrørende emnet, som du kan vende tilbage til i din afslutning.

Introduktion af emnet: Lav en faglig introduktion af emnet, hvor du giver læseren et overblik over emnet. Inddrag din danskfaglige viden om emnet fra dansktimerne og evt. fra materiale fundet på nettet.

Analyse: I analysen vil du blive bedt om at *karakterisere* og evt. *sammenligne*. Der vil derfor være et særligt fokus på tekstens **HVORDAN-dimension**, og dvs. at du skal forholde sig til måden, der er fortalt på, og de virkemidler, som teksten benytter sig af. Du skal således ikke lave en udtømmende analyse af teksten.

Perspektivering: Læs omhyggeligt, hvad opgavebeskrivelsen forventer du skal perspektivere til. Ofte vil det være i form af en inddragelse af en specifik tekst nævnt i opgavebeskrivelsen, men du kan også inddrage relevant materiale fra nettet, fra undervisningen eller fra din viden i øvrigt.

Afslutning: Generalisér, diskutér i et bredere perspektiv, vurdér emnet - bind meget gerne en sløjfe på din indledning.

Metatekst: På en ny side skal du skrive 300 ord overordnet om din artikel. Forklar hvad du har gjort, hvilke overvejelser du har haft i forbindelse med opbygningen af din artikel, hvilken virkemidler du har benyttet dig af og hvorfor. Du skal kort og kontant vise, at du er en reflekteret skribent.

SKRIVESKABELON

Rubrik (skal være interessant og sigende for din artikel)

Manchet

Provokér og skriv æggende for din læser. Væk en lyst til at læse din artikel. De fleste avislæsere skimmer manchetten, så det er her du skal overbevise om, at man skal læse din artikel.

Indledning

Præsenter emnet og led din læser ind i din artikel. Præsenter den tekst/de tekster, du skal arbejde med, og lav en kobling mellem tekst og emne. Du kan evt. stille et spørgsmål til eller fremsætte en undren vedrørende emnet, som du kan vende tilbage til i din afslutning.

Introduktion til emnet

Lav faglig introduktion af emnet, hvor du giver læseren et overblik over emnet. Inddrag din danskfaglige viden om emnet fra dansktimerne og evt. fra materiale fundet på nettet.

Analyse:

I din karakteristik og evt. sammenligning skal du huske at anvende fagbegreber og brillere med din danskfaglige viden.

Husk:

Citater fra teksten - husk at lægge op til citaterne og at få en fortolkningsmæssig pointe ud af dem - brug gerne et citat til at sige flere ting, hvis du kan det.

Interessante og sigende underoverskrifter - hjælp din læser ved at dele teksten op i afsnit med underoverskrifter. Brug IKKE fagtermer som underrubrikker, men vær kreativ.

Perspektivering:

Læs omhyggeligt, hvad opgavebeskrivelsen forventer du skal perspektivere til. Ofte vil det være i form af en inddragelse af en specifik tekst nævnt i opgavebeskrivelsen, men du kan også inddrage relevant materiale fra nettet, fra undervisningen eller fra din viden i øvrigt.

Afslutning:

Generaliser, diskutér i et bredere perspektiv, vurdér emnet - bind meget gerne en sløjfe på din indledning.

Her skal du bl.a. samle alle hovedpointerne fra opgaven.

Metatekst: (maks. 300 ord)

Forklar, hvad du har gjort, hvilke overvejelser du har haft i forbindelse med opbygningen af din artikel, de formidlingsmæssige valg, og hvilke virkemidler du har benyttet dig af og hvorfor. Du skal kort og kontant vise, at du er en reflekteret skribent. Du kan bl.a. komme ind på dit valg af:

- materiale
- fokus
- indhold
- form, herunder virkemidler.

Husk:

At du skal give konkrete eksempler, fx inddrage centrale citater fra din artikel i metateksten i forbindelse med ovenstående.

Den diskuterende artikel

Genretræk

I den diskuterende artikel skal du give et overblik over en vigtig problemstilling og belyse den fra flere vinkler. Det gør du ved at lade forskellige tekster gå i dialog med hinanden. Dialogen består i, at du stiller teksternes synspunkter over for hinanden, hvilket vil sige, at du sammenligner, modstiller og afvejer synspunkterne.

Din målgruppe er læsere med interesse for kritisk diskussion. Vær opmærksom på, at dine læsere ikke har læst teksterne i teksthæftet.

I den diskuterende artikel skal du udføre tre *skrivehandlinger*:

- *Redegøre* for synspunkterne i den tekst i teksthæftet, som du skal undersøge (den kaldes også særtæksten)
- *Karakterisere* måden, som teksten argumenterer på
- *Diskutere* synspunkterne i teksten

Som led i diskussionen kan du inddrage materiale fra internettet, fx: debatartikler, læserbreve, kronikker, nyhedsindslag, taler, satire, men også informerende tekster. Du kan også blive bedt om at inddrage en anden tekst fra teksthæftet.

At redegøre for tekstens synspunkter er at sammenfatte tekstens hovedpåstande og belæg.

Start med at præsentere hovedpåstandene i teksten, og vis derefter, hvordan disse påstande bliver begrundet. Giv gerne nogle få citater, der viser, hvordan teksten argumenterer. Man kan ikke altid pege på et bestemt sted i teksten, hvor påstanden er direkte fremsat – så skal du i stedet selv rekonstruere påstanden gennem en nøje analyse af teksten.

Fokuser på det centrale og undgå lange detaljerede redegørelser. Redegørelsen skal være en selvstændig udlægning af tekstens synspunkter, hvor du skriver med dine egne ord. Redegørelsen skal være loyal, hvilket vil sige, at du ikke må "lægge ord i munden" på teksten. Når du redegør, skal du holde dine egne holdninger ude.

Hvis teksten inddrager udtalelser fra andre, fx interviewpersoner, skal det stå helt klart, hvem der siger hvad.

At karakterisere måden, som teksten argumenterer på vil sige, at du peger på det typiske ved tekstens argumentationsmåde.

Når du skal udtale dig om argumentationsmåden, kan du pege på de argumentatoriske og retoriske virkemidler, teksten benytter for at overbevise om sin sag, fx gendrivelse, rygdækning, overdrivelse, slående eksempler, modsætninger, ordvalgsargumenter, metaforer osv. Du kan også karakterisere, hvordan teksten anvender appelformer.

At diskutere vil sige at se en problemstilling fra flere vinkler. Du skal inddrage vinkler, som ikke er repræsenteret i særtteksten. Formålet er at få belyst problemstillingen så nuanceret som muligt.

Du **skal** inddrage materiale fra internettet. Vær kritisk: Sørg for at vælge materiale fra internettet, der virkelig bidrager til at belyse problemstillingen. Find en tekst eller flere, der fremlægger problemstillingen anderledes end særtteksten, så du har noget at diskutere i din artikel.

Du kan også blive bedt om at inddrage en anden tekst fra teksthæftet i din diskussion. Den skal du bruge i diskussionen på samme måde som de tekster, du ellers bruger.

Som et led i diskussionen kan du vurdere argumentationen i teksterne (især særttekstens): Er der modsigelser og mangler, eller virker argumentationen sammenhængende?

Du må gerne inddrage dine egne holdninger og refleksioner, hvis de kan belyse problemstillingen. Her skal du huske at give begrundelser og eksempler. Vær selvkritisk: Overvej mulige indvendinger mod dine synspunkter. Du må ikke gøre din egen holdning til det bærende i artiklen.

Som afrunding på diskussionen skal du se problemstillingen i et bredere perspektiv: Hvilke vigtige aspekter har din artikel fremdraget? Hvilke mulige konsekvenser ligger der i den problemstilling, den har belyst? Kan du spidse gennemgangen til i en pointe?

Det skal du undgå i en diskuterende artikel

- At referere særtæksten fra A til Z
- At tillægge en journalist synspunkter fra interviewpersoner
- At blande din egen holdning ind i selve redegørelsen
- At din subjektive vurdering af teksten står uden argumenter
- At skrive en "fristil" om emnet uden grundlag i teksterne

KORT BESKRIVELSE - en oversigt over elementerne i den diskuterende artikel

Formål: Afbalanceret fremstilling af debat

Rubrik: skal være interessant og sigende for din artikel.

Manchet: mere forklarende, uddyber rubrikken.

Introduktion af emne: præsentation af debatten / problemstillingen.

Redegørelse: redegør for debattørernes holdninger og argumentation derfor.

Karakteristik: karakteriser særlige måder at argumentere på, herunder ordvalg og sproglige virkemidler.

Diskussion og perspektivering: sammenlign og diskuter de centrale synspunkter i teksten, samt måden debattørerne diskuterer på. I din diskussion og perspektivering skal du koble til tekster fra internet og evt. øvrige tekster fra teksthæftet: diskuter og perspektiver synspunkterne – hjælp evt. argumentationen med egne eksempler og/eller argumenter.

Evt. egen stillingtagen.

Konklusion: afrund og saml pointerne op, hold dig til emnet og lav gerne en kobling tilbage til indledningen.

Øvrige ting at huske:

- Interessante og sigende mellemrubrikker/mellemoverskrifter
- Inddrag centrale citater undervejs
- Din læser skal kunne skelne klart, hvad der er redegørelse, og hvad der er diskussion
- Når du inddrager en tekst første gang, skal den angives med forfatternavn, titel, medie, dato
- Kildehenvisninger

SKRIVESKABELON

Rubrik/overskrift

Skal være kort og rumme essensen af din artikels indhold. Den skal også være fængende, altså gøre læseren interesseret i at læse artiklen.

Manchet (evt.)

Skal uddybe rubrikken. Den skal kort angive artiklens problemstilling og fokus. Her kan du evt. stille et retorisk spørgsmål.

Indledning

Du kan supplere manchetten med et anslag, der vækker læserens nysgerrighed, fx med et spørgsmål, et citat (gerne fra særteksten), en kort historie eller lignende.

Indkreds herefter emnet og problematiser det. Hvad er man uenig om? Præsenter særteksten og kom kort ind på, hvad den siger om emnet.

Midte (hoveddel)

Du skal først **redegøre** for særtekstens synspunkter.

Start med at præsentere hovedpåstandene i teksten, og vis derefter, hvordan disse påstande bliver begrundet. Giv gerne nogle få citater, der viser, hvordan teksten argumenterer. Husk at lægge op til citaterne, og gør det tydeligt for læseren, hvad du vil vise med citaterne.

Husk i midten/ hoveddelen:

- Interessante og sigende mellemrubrikker/mellemoverskrifter
- Inddrag centrale citater undervejs
- Din læser skal kunne skelne klart, hvad i der er redegørelse, og hvad der er diskussion

- Når du inddrager en tekst første gang, skal den angives med forfatternavn, titel, medie og dato
- Kildehenvisninger

Kom også nærmere ind på en **karakteristik** af, hvordan der argumenteres, fx om der anvendes ordvalgsargumenter, gendrivelsler og rygdækning.

Du kan pege på de retoriske virkemidler, teksten benytter for at overbevise om sin sag, fx overdrivelser, slående eksempler, ordvalgsargumenter, modsætninger, metaforer osv. Du kan også karakterisere, hvordan teksten anvender appelformer.

Diskuter herefter synspunkterne. Her skal du inddrage en eller flere andre tekster, og sammenligne og modstille dem med særtekstens synspunkter.

I den forbindelse **skal** du inddrage materiale fra internettet.

Vurder argumentationen i teksterne (især særtekstens): Er der modsigelser og mangler, eller virker argumentationen sammenhængende?

Du må gerne inddrage dine egne holdninger og refleksioner, hvis de kan belyse problemstillingen. Her skal du huske at give begrundelser og eksempler.

Perspektiver synspunkterne: Hvilke mulige konsekvenser ligger der i det problem det handler om? Hvorfor er det så relevant og væsentligt?

Afslutning (konklusion)

Saml hovedpunkterne i artiklen op. Knyt dem an til det, du har ridset op i indledningen. Husk, at man skal kunne forstå artiklens overordnede pointe ved kun at læse indledning og konklusion.

Konklusionen er den egentlige besvarelse af opgaven, hvor man samler alle hovedpointerne sammen. Udelad aldrig en konklusion.

Dette dokument er udarbejdet af Ulla Loumand, Sidsel Hovalt Skovsgaard, Anne Marie Løgager Nielsen, Ann Jensen, lærere på VUC & hf Nordjylland, Aalborgafdelingen.

Udgivet på dansksiderne.dk februar 2016.